

Roemenië-bericht Zomer 2003

Beste mensen,

Het is goed om, met de werkzaamheden van de zomer 2003 in het vooruitzicht, opnieuw een overzicht te geven van alle activiteiten die wij de afgelopen jaren in Baraolt en omgeving in gang hebben gezet. Ook willen we hierbij u en jullie bijpraten over de laatste ontwikkelingen.

De economische situatie

Al verschillende malen hebben wij aangegeven dat het er voor de bewoners van Baraolt en omgeving de laatste jaren niet beter op geworden is. Helaas zien wij nog weinig lichtpuntjes die aangeven dat deze tendens verandert. Toch ligt het landelijk voor Roemenië genuanceerder. Er zijn echt wel een aantal gebieden waar behoorlijk wordt geïnvesteerd door het bedrijfsleven, m.n. rond grote steden, zoals Boekarest, Brasov, Cluj, Oradea en Timisoara. Industrie en infrastructuur ondergaan behoorlijke verbeteringen. Echter, de bewoners zelf merken daar, m.u.v. hen die wonen in de grote steden, niet zo veel van.

In en om Baraolt is de situatie veel nijpender. Grote investeringen vinden niet plaats, echte mogelijkheden zijn er nauwelijks. De laatste ondergrondse mijn is intussen gesloten, er vinden enkel nog wat werkzaamheden plaats boven de grond, zodat ook van de laatste 900 werknemers (toen wij er ruim 10 jaar geleden voor het eerst kwamen werkten er 3000 mensen in de mijnbouw) er 600 zijn ontslagen en er dus nog maar 300 mensen werkzaam zijn in deze sector. De werkeloosheid in deze regio ligt nu boven de 50%. De gevolgen hiervan ondervinden wij ook bij de hulp die wij bieden.

Voedseltransport

De Roemeense overheid probeert zo veel mogelijk te investeren in industrie en infrastructuur. Dit gaat ten koste van allerlei medische doeleinden. Bij een inflatie van tientallen procenten per jaar wordt het budget voor het ziekenhuis al vele jaren niet verhoogd. Het geld dat ze ter beschikking krijgen is al jaren niet voldoende om de salarissen van de medewerkers en de medicijnen te betalen, laat staan het voedsel voor de patiënten. Toen wij dit voorjaar in Baraolt waren, bleek het voedsel dat het ziekenhuis kon bieden alleen te bestaan uit datgene dat wij vorig jaar november hadden gebracht. Wat patiënten daarnaast nog krijgen, komt van familie en kennissen. Ook wat de bezoekers kunnen geven, neemt af. Voor specialisten en verplegend personeel is het pijnlijk om zo weinig te kunnen betekenen. Bij de huidige ontwikkelingen zullen wij nog vele jaren het ziekenhuis in het najaar met een voedseltransport moeten helpen.

Ziekenhuis

Onder de medewerkers in het ziekenhuis zijn vanwege de te krappe budgetten ook al een aantal mensen ontslagen. Het betekent voor hen die blijven dat er een schepje bovenop moet en de uren die ze draaiden waren al niet gering. Aan de andere kant is er voor een aantal nog werk. Vele andere ziekenhuizen in Roemenië worden gesloten, waarbij allen worden ontslagen. Daarbij gaat het niet alleen om kleine ziekenhuizen, maar ook om grote, tot soms wel 1000 bedden. Het pijnlijke hierbij voor de Roemenen zelf is dat wat de overheid investeert in economische ontwikkelingen om aansluiting te kunnen vinden bij de Europese Unie, ten koste gaat van hun eigen gezondheidszorg. Daarnaast blijft het ook voor de directie van het ziekenhuis een voortdurende dreiging of ook zij te maken gaan krijgen met een eventuele sluiting. Daar lijkt het voorlopig niet op, want m.n. door de hulp die wij hen geven, werkt het ziekenhuis in Baraolt met een heel laag budget. Aangenaam voor een overheid die toch al zo weinig uitgeeft aan de gezondheidszorg. Bovendien zijn de contacten met het ministerie van gezondheidszorg in Boekarest goed. De vorige staatsecretaris van dit ministerie in Roemenië was de voormalig burgemeester van Baraolt en is thans gouverneur (zeg maar de commissaris van de koningin) van de provincie Covasna, waar Baraolt in ligt.

Een andere grote zorg blijft de aanschaf en het onderhoud van medische apparatuur en andere installaties en machines. Als voor de bovengenoemde zaken al te weinig geld is, dan kan alleen met hulp van ons aan het laatstgenoemde iets gedaan worden.

Medicijnen

Al vele jaren ondersteunen wij zowel het ziekenhuis als de huisartsen met jaarlijkse zendingen medicijnen. Dit gebeurde ter aanvulling op wat door de Roemeense overheid ter beschikking werd gesteld. Ook hier worden bezuinigingen doorgevoerd. Het is voor ons echter niet mogelijk om op elk terrein maar aan te vullen wat de overheid laat liggen. Daarvoor zijn ook onze financiën te beperkt.

Soms lopen wij tegen pijnlijke situaties aan. Afgelopen maart nog had het ziekenhuis onvoldoende melkpoeder. Daardoor hadden verschillende baby's voedsel tekort. Alles werd geprobeerd om aan melkpoeder te komen. Het ziekenhuis zelf had geen geld. Met beroep op bedrijven en particulieren kwamen per week enkele kilo's melkpoeder beschikbaar, maar te weinig. Tien kilo per week is nodig. Wij hebben ter plekke 100 kilo gekocht, zodat het ziekenhuis tot aan de zomer, aangevuld met hulp ter plaatste, voldoende melkpoeder kan verstrekken. Deze zomer wordt opnieuw overlegd.

Een extra complicerende factor is ook nog dat het niet eenvoudig is om medicijnen in te voeren. Door allerlei aanpassingen in de regelgeving en nieuwe importwetten in Roemenië duurt het soms maanden voordat medicijnen door de douane worden vrijgegeven. Bijzonder ingrijpend dat patiënten niet worden geholpen en maar moeten wachten terwijl de medicijnen verzonden zijn. Wij proberen deze moeilijkheden zo veel mogelijk te omzeilen, maar dat lukt niet altijd.

Huisartsen

De situatie is onder de huisartsen zo mogelijk nog moeilijker. Door de nieuwe ziektekostenverzekering, die door veel inwoners in Roemenië niet of maar gedeeltelijk betaald wordt, kan aan veel mensen niet voldoende medische hulp geboden worden. Doen artsen dat toch, dan krijgen ze dat niet vergoed. Bij medicijnverstrekking gaat dat zelfs zo ver, dat wanneer mensen op jaarbasis boven een bepaalde norm hoeveelheden medicijnen verstrekt krijgen (ook als ze die echt nodig hebben), dan worden huisartsen daarvoor beboet. Het gaat hierbij over boetes van enkele tot meerdere maandsalarissen. Het wrange daarbij is dat medicijnen voorgeschreven door specialisten, bij vervolggconsulten door de huisartsen moeten worden verstrekt. Een onverkwikkelijke zaak, maar vanwege de Roemeense wetgeving niet te veranderen.

EHBO-post ziekenhuis

Dit voorjaar werden we geconfronteerd met een ander vervelend aspect van nieuwe wetgeving in Roemenië. De bestaande EHBO-post in het ziekenhuis, die altijd al door de huisartsen werd bemand, moest losgekoppeld worden van het ziekenhuis. Men mocht geen gebruik meer maken van medicijnen, verbandmiddelen, medische apparatuur en ander noodzakelijke dingen van het ziekenhuis. Deed men dat toch, dan volgden boetes. De huisartsen werden direct verplicht deze middelen zelf te financieren, maar hadden daar het geld niet voor. Wat nu? Geen EHBO-post, dat kan niet! Wij hebben toen geld achtergelaten om medicijnen en verbandmiddelen te kopen. Voor medische apparatuur zou men gebruik maken van wat men in de eigen praktijk had. Zie daar het kromme, als wij niet ter plekke waren geweest, had men de EHBO-post moeten sluiten!

Listra-huis

Dit is de naam van het "groen kruis" gebouw dat wij vorig jaar maart hebben gekocht. In Roemenië kent men niet de ondersteuning van een medische instantie waar men bij ziekte of na een ziekenhuisopname voor allerlei hulpmiddelen in de thuissituatie terecht kan. Om hierin verandering te brengen, hebben wij dit huis gekocht en iemand gevonden die voor het uitlenen van hulpmiddelen gaat zorgdragen. Het is duidelijk dat wij geen dagelijks toezicht op de gang van zaken kunnen houden, daarom is de Listra Association opgericht, een bestuur van 5 leden, die allemaal christen zijn en min of meer direct betrokken zijn bij de gezondheidszorg. Om dit huis op te knappen en geschikt te maken als uitleenpost en daarnaast compleet uit te rusten met alle benodigde hulpmiddelen, is een bedrag van 50.000 tot 60.000 euro nodig. Hiervoor hebben wij ons reeds vorig najaar gewend tot EO-Metterdaad met het verzoek om steun. Na vele maanden van overleg en informatieverstrekking richting EO, hebben wij zaterdag 21 juni 2003 groen licht gekregen van de EO en zullen wij binnen afzienbare tijd met ons project op de Nederlandse televisie verschijnen. Wij zijn de Here God dankbaar voor Zijn zegen.

Wijkverpleging

Een wijkverpleging zoals in Nederland kent men in Roemenië niet. Hulp wordt geboden vanuit familie en kennissen (mantelzorg), soms met een enkel advies van een huisarts. Op deze manier wordt er nauwelijks thuiszorg geboden, laat staan professionele zorg. Hulpmiddelen heeft men niet, vandaar de aankoop en inrichting van het Listra-huis. Maar als je straks de hulpmiddelen hebt, hoe gebruik je die dan?

Wij willen ons zo veel mogelijk aansluiten bij de bestaande situatie van mantelzorg. Daarbij geeft de huisarts toestemming voor het gebruik van de hulpmiddelen uit de "groen kruis"-post en zorgen de assistentes van de huisartsen voor het juist toepassen ervan in elke thuissituatie. Zij adviseren familie en kennissen van de betreffende zieken hoe de hulpmiddelen te gebruiken.

Verstandelijk gehandicapten

Wat ons dit voorjaar bijzonder getroffen heeft, is het contact dat wij hebben gelegd met de directeur van de middelbare school in Baraolt. Hij heeft ons gevraagd met hem mee te denken over mogelijkheden om verstan-

delijk gehandicapte kinderen en jongeren tot de leeftijd van 18 jaar te helpen. Er was tot vorig jaar nog een klein budget voor de school om deze kinderen onder schooltijd op te vangen en met hen tijdens de schoollessen allerlei oefeningen te doen. De school was o.a. enkele jaren geleden gestart met de bouw van een lokaal waarbij t.b.v. deze kinderen m.b.v. speciale bewegingsapparatuur iets aan hun motoriek kon worden gedaan. Echter nu de geldstroom is gestopt, staat het lokaal daar half afgebouwd en is er geen opvang meer voor hen. De noodzaak voor ouders in Roemenië is dat ze allebei moeten werken. Van één loon kan een gezin niet rondkomen. Dus moeten de kinderen naar school, ook de gehandicapte kinderen. Zoals dat nu gebeurt, is dat bijzonder schrijnend. De school heeft geen geld en geen lokaal meer, daarom troffen wij deze 6 tot 8 kinderen aan in een kleine ruimte van 2 bij 3 meter, ergens achter in het cultuurhuis (een soort verenigingsgebouw), waar ze op de grond zaten (stoelen waren er niet) en werden beziggehouden door een niet voor deze functie opgeleid meisje van een jaar of 17 (met veel liefde voor deze kinderen). Er gaat veel door je heen als je dat ziet! Wij wachten op een gericht voorstel van de schoolleiding om eventuele hulp vorm te geven.

Zigeunerkamp

Ook deze zomer zal weer een kamp voor zigeunerkinderen in de leeftijd van 6–12 en 12–18 jaar worden gehouden, ieder één week (in dezelfde periode dat de vrijwilligers uit Nederland daar zijn). De organisatie is in handen van de leiders van de zaterdagmiddagbijeekkomsten voor zigeunerkinderen. Dit jaar worden zij tevens geassisteerd door een aantal jongeren uit Nederland, nl. Hadassa Caan, Gerdine van Gilst en Ishara Schilleman. Wij hopen en bidden dat ook dit jaar door bijbelstudie, samen zingen en onderling contact het evangelie zijn werk mag doen in de harten van de zigeunerkinderen. Voor alle kinderen is er weer een pakket met kleding en toiletpullen samengesteld.

Zomerwerkzaamheden 2003

Naast de 3 genoemde jongeren die deelnemen aan het zigeunerkamp, zijn er nog een 15–tal mensen die deze zomer in Baraolt zullen gaan werken. Donderdag 24 juli om 20.00u kunt u hen aan de Bergweg 43a in Goes uitzwaaien. Op het programma staat het achterstallig onderhoud in het ziekenhuis van de afdeling gynaecologie. De bedoeling was om ook het Litra–huis op te knappen, maar dat kan nu nog niet, want er moeten eerst nog filmopnames door EO–Metterdaad gemaakt worden.

Voor u zal duidelijk zijn dat er steeds meer aandachtsgebieden komen waar wij hulp moeten bieden. Dat maakt het er allemaal niet eenvoudiger op, want als je er weer iets bij neemt, kun je dat dan nog wel financieren, ook op langere termijn? Kijk, voor het Litra–huis krijgen wij nu financiële ondersteuning van de EO, maar hoe moet dat met de voorzieningen binnen de EHBO–post, de steeds toenemende vraag naar meer medicijnen en apparatuur of de hulp aan gehandicapte kinderen en jongeren via school?

Wilt erover nadenken wat *u* extra kunt betekenen voor ons werk en wilt u ervoor blijven bidden?

*Met vriendelijke groet,
namens Stichting Comité Baraolt
Sjaak Elenbaas*